

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องความรู้และพฤติกรรมของประชาชนในการป้องกันสารฟลูออไรด์ : กรณีการทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์ตำบลเมืองแปง ในครั้งนี้ในส่วนของผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเพื่อการอธิบายผลและการแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอนดังนี้

1. ความรู้ของประชาชนในการป้องกันสารฟลูออไรด์
2. พฤติกรรมของประชาชนในการป้องกันสารฟลูออไรด์
3. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องฟลูออไรด์กับพฤติกรรมการป้องกันสารฟลูออไรด์ ของประชาชน

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ของประชาชนในการป้องกันสารฟลูออไรด์

ตารางที่ 1 แสดงร้อยละ (Percentage) และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบถูกและตอบผิดของคะแนนความรู้ของประชาชนจำแนกตามรายชื่อ

ข้อความ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ฟลูออไรด์ที่พบเห็นได้ในธรรมชาติ	158	79	42	21
2. สารที่พบในยาสีฟันคือสารฟลูออไรด์ช่วยป้องกันฟันผุ	170	85	30	15
3. โดยทั่วไปสารฟลูออไรด์, ช่วยป้องกันฟันผุ	177	88.5	23	11.5
4. สารฟลูออไรด์เป็นสารที่มีทั้งประโยชน์และโทษ	167	83.5	33	16.5
5. น้ำที่มีสารฟลูออไรด์ ปนเปื้อนอยู่จะมีลักษณะปกติ	101	50.5	99	49.5
6. มนุษย์ได้รับฟลูออไรด์น้อยเกินไปทำให้เกิดฟันผุง่าย	139	69.5	61	30.5

ข้อความ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7. ประโยชน์ของสารฟลูออไรด์ ในทางเกษตร	27	13.5	173	86.5
8. ประโยชน์ของสารฟลูออไรด์ ต่อร่างกาย	158	79.0	42	21.0
9. พิษของฟลูออไรด์ซึ่งทำให้กระดูกพิการ	137	68.5	63	31.5
10. การทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์ จะทำให้สารฟลูออไรด์ ออกสู่สิ่งแวดล้อม	157	78.5	43	21.5
11. เหตุผลที่บางคนกลัว สารฟลูออไรด์	56	28.0	144	72.0
12. สารฟลูออไรด์เป็นยาฆ่าแมลงต้องระวังในการใช้	67	33.5	133	66.5
13. การทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์เป็นทำให้สารฟลูออไรด์ปนเปื้อนลงในแหล่งน้ำ	124	62.0	76	38.0
14. ปัญหาของการทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์ทำให้สารฟลูออไรด์ปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อมมากเกินไป	130	65.0	70	35.0
15. อาการของคนที่ได้รับฟลูออไรด์นานๆทำให้ฟันตกกระ	120	60.0	80	40.0
16. สารฟลูออไรด์ถ้ามีในธรรมชาติมากเกินไปและมนุษย์ได้รับมากเกินไปจะทำให้เกิดฟันตกกระและกระดูกผิดปกติ	159	79.5	41	20.5
17. ในชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่ เราได้รับสารฟลูออไรด์ ทางน้ำดื่ม	138	69.0	62	31.0
18. สารฟลูออไรด์ส่วนมากมีอยู่ในยาสีฟันและน้ำยาบ้วนปาก	185	92.5	15	7.5
19.อาการที่ได้รับฟลูออไรด์ จำนวนมากทันทีคือชักและหัวใจวาย	45	22.5	155	77.5
20. การตรวจทางห้องทดลองจะทำให้ทราบว่าบริเวณไหนมี สารฟลูออไรด์ปริมาณเท่าไร	110	55.0	90	45.0
21. ปัญหา ปริมาณฟลูออไรด์ปนเปื้อนในแหล่งน้ำ ณ บ้านเหมืองแร่ตำบลเมืองแปงเกิดจากการทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์	148	74.0	52	26.0

ข้อความ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
22. ปัญหามลพิษของฟลูออไรด์ส่วนใหญ่เกิดจากมนุษย์เป็นผู้ก่อให้เกิด	158	79.0	42	21.0
23. คนงานในเมืองแร่ฟลูออไรด์ จะได้รับสารฟลูออไรด์ ทางอากาศ, น้ำดื่มและห่วงโซ่อาหาร	167	83.5	33	16.5
24. ผลของการทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์ ที่ตำบลเมืองแปงทำให้สาร ฟลูออไรด์ปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำห่วงโซ่อาหารและบรรยากาศ	132	66.0	68	34.0
25. ผลกระทบของการทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์ ที่ตำบลเมืองแปงทำให้ป่าไม้ถูกทำลายและเศษหินแร่ชะล้างลงสู่แม่น้ำ	129	64.5	71	35.5
26. การทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์ มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย	111	55.5	89	44.5
27. ช่องทางส่วนใหญ่ ของการได้รับสารฟลูออไรด์ คนงานในเมืองแร่ฟลูออไรด์	129	64.5	71	35.5
28. การทำเหมืองแร่ ฟลูออไรด์มีผลกระทบคือต่อมนุษย์, ป่าไม้และสัตว์ป่า	169	84.5	31	15.5
29. ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสารฟลูออไรด์มากที่สุดในการทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์	75	37.5	125	62.5
30. เราจะได้รับสารฟลูออไรด์ ทางอาหารและน้ำมากที่สุด	139	69.5	61	30.5

จากตารางที่ 1 ปรากฏว่าในการทดสอบความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับสารฟลูออไรด์ พบว่าระดับความรู้ของประชาชนในการป้องกันสารฟลูออไรด์ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างทำคะแนนได้อยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง ข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบถูกคือ ข้อที่ 18 ถามว่าสารฟลูออไรด์ ส่วนมากมีอยู่ในผลิตภัณฑ์ น้ำยาบ้วนปากและยาสีฟัน กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 92.5 และข้อคำถามที่ 3 ซึ่งถามว่าสารฟลูออไรด์ช่วยป้องกันฟันผุ ข้อคำถามอีกข้อที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบถูกซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวตอบถูกจำนวน 177 คน

คิดเป็นร้อยละ 88.5 ข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบถูกคือ ข้อที่ 18 ถามว่า สารฟลูออไรด์ ส่วนมากมีอยู่ในผลิตภัณฑ์ น้ำยาล้างปากและยาสีฟัน กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 92.5

ส่วนในข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิด คือข้อคำถามข้อที่ 7 ถามถึงประโยชน์ของสารฟลูออไรด์ ในทางเกษตร กลุ่มตัวอย่างตอบข้อคำถามนี้ผิดจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 86.5 และข้อคำถามที่ 19 ถามถึงว่าเราจะทราบที่บริเวณไหนมีสารฟลูออไรด์อยู่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 ตอบคำถามข้อนี้ผิด ซึ่งอาจจะมีความรู้ในเรื่องเหล่านี้น้อย แต่ในภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างที่ถูกสำรวจส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามระดับความรู้เกี่ยวกับสารฟลูออไรด์ ของกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 ระดับ

ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้อยู่ในระดับสูง (21-30คะแนน)	96	48
มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง(11-20คะแนน)	93	46.5
มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ(0-10คะแนน)	11	5.5

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับสารฟลูออไรด์ อยู่ในระดับสูง มีจำนวน 96 คน เท่ากับร้อยละ 48, ตัวอย่างที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับสารฟลูออไรด์ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 93 ตัวอย่าง เท่ากับร้อยละ 46.5 ตัวอย่างที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับสารฟลูออไรด์อยู่ในระดับต่ำจำนวน 11 ตัวอย่าง เท่ากับร้อยละ 5.5 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับสารฟลูออไรด์อยู่ในระดับสูง

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกำบังกันของประชาชนจากสารฟลูออไรด์

จากการนำแบบสอบถามจำนวน 200 ตัวอย่างจำแนกตามระดับพฤติกรรมกำบังกันของประชาชนจากสารฟลูออไรด์กรณี การทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมประชาชนตามข้อความ

ข้อความ	\bar{X}	S.D.
1. ความถี่ประชาชนในพื้นที่ที่ดื่มน้ำบรรจุขวดหรือน้ำโพรทิสเพื่อป้องกันสารฟลูออไรด์	2.15	1.00
2. ประชาชนดื่มจากแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยไม่ตระหนักต่อปริมาณสารฟลูออไรด์ในน้ำดื่ม	2.58	1.11
3. ความถี่ของประชาชนในการดื่มจากน้ำฝนเพื่อป้องกันสารฟลูออไรด์	3.74	1.09
4. ประชาชนในพื้นที่ ปรุงอาหารโดยใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ	2.53	1.32
5. ความถี่ของประชาชนในการดื่มจากบ่อน้ำที่ใกล้เหมืองแร่ฟลูออไรด์	4.00	1.07
6. ประชาชนคำนึงถึงปริมาณฟลูออไรด์ในยาสีฟัน	3.14	1.11
7. ความถี่ของการใช้ยาสีฟัน ผสมฟลูออไรด์	2.40	1.15
8. ประชาชนหลีกเลี่ยงการบริโภคพืชผักที่ปลูกใกล้ในท้องถิ่นหรือบริเวณเหมืองแร่ฟลูออไรด์	2.67	1.26
9. ความถี่ของการตรวจสุขภาพประจำปี ขณะที่ประชาชนยังมีสุขภาพฟันและกระดูกปกติ	2.60	1.12

ข้อความ	\bar{x}	S.D.
10.ประชาชนไปพบทันตแพทย์หรือแพทย์ เมื่อเกิดฟันตกระและควมผิดปกติของกระดูก	2.48	1.14
11. การระวังตัวในการได้รับสารฟลูออไรด์	2.70	1.10
12. การป้องกันสารฟลูออไรด์ควรทำในรายที่เกิดพิษของ ฟลูออไรด์เท่านั้นเช่นฟันตกระ กระดูกงอ	3.04	1.10
13. การป้องกันสารฟลูออไรด์ทำเพราะกลัวพิษของฟลูออไรด์	2.90	1.07
14. การป้องกันสารฟลูออไรด์ทำเฉพาะในเมืองแร่เท่านั้น	3.05	1.14
15. คนงานในเมืองเห็นความสำคัญของการใช้หน้ากากกันฝุ่นเวลาทำงานในเมืองแร่	3.76	1.37
รวม	2.94	.44

ในการพิจารณาถึงพฤติกรรมของประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันสารฟลูออไรด์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรม ในการดื่มน้ำจากบ่อน้ำที่ใกล้เหมืองแร่ฟลูออไรด์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07ระดับพฤติกรรมอยู่ในเกณฑ์ที่มากและพฤติกรรมการใช้หน้ากากของคนงานในเมืองแร่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.37 ส่วนพฤติกรรมในการดื่มน้ำบรรจุขวดเพื่อป้องกันสารฟลูออไรด์นั้น ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00 ความถี่ของการใช้ยาสีฟันที่ไม่ผสมฟลูออไรด์เพื่อป้องกันสารฟลูออไรด์นั้น ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.15

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามระดับความรู้เกี่ยวกับ
สารฟลูออไรด์ ของกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 ระดับ

ระดับพฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
มีพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง (56-75คะแนน)	2	1
มีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง(36-55คะแนน)	188	94
มีพฤติกรรมอยู่ในระดับต่ำ (15-35คะแนน)	10	5

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับพฤติกรรมในการป้องกัน
สารฟลูออไรด์อยู่ในระดับสูง มีจำนวน 2 คน เท่ากับร้อยละ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับพฤติกรรมใน
การป้องกันสารฟลูออไรด์อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 188 คน เท่ากับร้อยละ 94 กลุ่มตัวอย่างมี
ระดับพฤติกรรมในการป้องกันสารฟลูออไรด์อยู่ในระดับต่ำจำนวน 10 คน เท่ากับร้อยละ 5 ซึ่ง
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในการป้องกัน สารฟลูออไรด์อยู่ในระดับปานกลาง

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องฟลูออไรด์กับพฤติกรรมการป้องกันสารฟลูออไรด์ ของประชาชน

ตารางที่ 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างระดับความรู้ของประชาชนกับ
พฤติกรรมการป้องกันสารฟลูออไรด์

	พฤติกรรมการป้องกันของประชาชน จากอันตรายของสารฟลูออไรด์	
	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	P-Value
ระดับความรู้ของประชาชนในการป้องกันอันตราย จากสารฟลูออไรด์	0.057	.61

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์คะแนนความรู้ ของประชาชนเรื่องสารฟลูออไรด์ กับ
พฤติกรรมการป้องกันของประชาชนจากสารฟลูออไรด์ กรณีการทำเหมืองแร่ฟลูออไรด์ ตำบล
เมืองแปง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
ปรากฏว่า ความรู้และพฤติกรรมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .057 อย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ เปรียบเทียบจากเกณฑ์ การวัดระดับความสัมพันธ์(พิชิต พัทธ์กะเทศสมบัติ, 2531) แทนไม่มี
ความสัมพันธ์เลย และเป็นการไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้